

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pesti prejemani, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrta leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na določeno mesto za celo leto 13 gold., za četrta leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraja, za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemani za četrta leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrta stopne peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr.

Dopisi naj se izvoje frankirani. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Uredništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljajo naročila, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Vrnimo se tudi na literarno delo.

Slovenci ne pozabimo nikdar, odkod imamo, kar narodno-slovenskega imamo, kdo nam je podloge ustvaril, na katere smo to zidali, kar že stoji, kako so se koreninice tega vsadile, kar raste narodnega. Večkrat smo že mi poudarjali, da je skoro vse to, vse rodoljubje in vse domovinsko delovanje procvelo iz podloge, ki jo je stvarilo naše slovensko pisateljstvo, naša literatura. Veliki naš Trubar in njegovi luteranski drugovi, ustanovitelji slovenske pismenosti; Vodnik in njegovi vrstniki; Preširen in njegovi sočasovniki; in cela vrsta znanih imen naših pisateljev, starših in mlajših, iz novejša doba: — le-ti so posredno več storili za razvoj slovenstva, za vzbujo naše mladine, za raztrošenje slovensko-narodnega semena, ki je zopet gotovo že prav nevidno, plod obrodilo in se dalje trosilo, nego cela vrsta drugovrstnih agitacij.

In tako nij samo pri nas, tako je pri vseh narodih. Ne treba segati h Grkom in Rimljanom nazaj, naši moderni sovražni sosede naj nam bodo izgled. Nemci so po zadnji veliki vojni slavni in mogočni postali. A njihova slava in velikost nij kakor Minerva iz Jupiterjeve glave na nagloma in brez rojstvenih bolečin na beli dan skočila. Nemška velikost je vzrasla na dolgoletnem duševnem, v prvi vrsti literarnem delu, ki se navezuje na Leibniza, Lessinga itd. in kot nepretrgana veriga gre in se na vse konce in kraje razširja, razdaljuje in razglobljuje do novejših dni. In predno se je italijanski narod zedinil in do te politične veljave popel, peli in pisali so pred stotine leti Dante Alighieri, Petrarca, Tasso, in drugi — ter narodu narodno podlogo ustvarili.

Pri nas Slovencih je uprav zadnja leta literarno delovanje pešati začelo. Nij nikjer onega pravega duha, one živosti, onega stvarjenja, kakor pred nekaj leti. Pesniki in pripovedniki so nam po večjem utihnili, novi se nijso pokazali; in tudi na polji popularne znanosti nij, z nekaterimi častnimi izjemami, nič pravega življenja. To ne sme tako ostati. Baš ker vemo, da je to duševno gibanje na literarnem polji bila podloga, ki nam je dala pogum in nagib k političnemu in sploh narodnemu delu in vsem našim dozdanim vspehom, — zanimati se imamo zopet vsi narodnjaki za to, da se ono delovanje zopet oživi, na kakšen koli način. Kakor stara pravljica pripoveda od Antevsa, da je od matere-zemlje zopet moč dobival, tako moramo mi zopet nazaj poseči in navezati na delo, kjer je puščeno; moramo gledati, da vse ovire prenehavanja literarne delavnosti spoznamo in potem odpravimo.

In kje so uzroki te naše stagnacije? Mnogo jih je.

Prvi je brez dvombe hud in strasten političen boj, ki ga imamo voditi. „Inter arma silent musae.“ Politika absorbira moči; dnevna literatura, katera se je kakor po vsem svetu, tako tudi pri nas na tako stopinjo in razširjenost razvila, kakor se našim rojakom ob Preširnovem času, ko so bili vsi zbrani okolo male „Čebelice“, niti sanjalo nij da je pri nas Slovencih mogoče, — dnevna literatura torej nas sili, da svoje moči trošimo, da tako rekoč v drobiži plačujemo sproti, a ne utegnemo duševno koncentrirati se, zbrati večje zaklade. Nekoliko nas dela v tem od dne do dne, mnogo pa jih je, ki so tudi pismenega dela zmožni, pa nas gledajo, zanimajo se za politično delo, a to zanimanje jih poleni, da sami nič ne delajo, da si bi mogli. Ti poslednji bi se pač morali poboljšati; mi se nemamo in ne moremo, ker potreba dnevne literature bode zmirom bolj rastla nego upadala, to je gotovo. Kolikor tedaj politika sama po sebi škoduje delovanju na literarnem polji, to je neizogibno, s tem treba računati; paziti je k večjemu toliko vsakako, da preveč ne škoduje, da dnevna — vso drugo literaturo ne uduši. To zabraniti je lahko, ako se poprimemo tu narodno-gospodarstvenega načela, ki modro svetuje: „delo deliti.“

Čisto škodljiv in zatretja vreden pak je zadržek, ki se procvetanju našega slovenstva raja iz naših domačih mejusobnih političnih razmer. Literatura je sama sebi namen, ona ima služiti le čistemu človečanstvu in narodu, nikdar ne kaki stranki. Tisti torej, ki hočejo pri nas literaturo (tudi dnevno) klerikalizmu, pietizmu ali pobožnjaštvu pokorno in služno napraviti, ki zato po svoje uniformirajo naša literarna društva, ki izrivajo iz njih talente in zmožne moči samo ker nijso njihove vere in bratovščine: gazijo napredek literature, tudi svoje, ne samo občne. Živ dokaz temu je strašno duševno pešanje „Slov. Matice“, od kar tam edino odločuje vprašanje političnega klerikalizma, in ne več narodno-slovenska pisateljska ali kritična zmožnost odbornikova. Tisti, kateri so te sorte politiko vrgli v našo literarnost, imajo velik neodpustljiv greh, kakor je dobro to že g. Svetec lansko leto naglašal. Tu bode trebalo boja, da zmaga naše načelo, katero je: v literarnih društvih naj imajo glas literarnega dela zmožni možje, ki so za slovensko slovenstvo ali že kaj storili, ali kaj storiti morejo, naj spadajo v kateri koli stan je, naj zastopajo kakoršno koli načelo v političnem življenju, da le literarno in znanstveno svobodo spoštujejo.

Velik zadržek, ne tolikanj za naše literarno delovanje, kar se tiče dozdanih delav-

cev, temuž zato da nemamo literarno-zmožnega in delavnega narastaja, so slabi in nezmožni učitelji slovenščine na mnogih naših gimnazijah. V prvi mladosti se genijalen človek vzbudi, in isto tako se le v prvi mladosti talent duševno zatré. Ako se torej na naših gimnazijah tu in tam nahajajo učitelji slovenščine, ki so sami duševno suhi, brez estetičnega čuta, brez poezije, brez občne omike — kako bodo ti ljudje talente budili in jim veselje napravili, katero samo po sebi dalje dela v samoizobraženju? Ah, o tem bi se dalo cele pole tožeb napisati, a to odložimo. Rečemo tu le, da ako se posreči našim zastopnikom vsaj za te borne ure, ki so slovenščini odmerjene, duhovite in narodno stvar ljubeče profesorje na naše gimnazije dobiti namesto mnogo denašnjih suhoparnikov in literarnih idijotov, bifa bi to stvarno velika „koncesija“, če prav še le kasno vidna. Mi že naprej vidimo, kako boče nas nekoliko interesirancev križati hotelo, a ipak to naglašamo zopet in zopet, naši lastni bornirani Marni nijso za uk materinščine sposobni, ker so suhoparni in ljubezen podirajo, namestu da bi jo budili.

Torej truditi se je nam, da vsi inteligentni in zmožni Slovenci zopet primejo za pero; da nas politika ne zanima tolikanj preveč, da bi zmožni naši možje, osobito mlajši, puščali literarno polje pusto, a naše občinstvo, da se ne zanima samo za agitacije, nego tudi za razširjanje in podpiranje narodne knjige; da prestvarimo in oživimo naša literarna društva, obstoječa podpiramo, nova ustvarjamo; da naši politični narodni zastopniki bitro skušajo doseči, da namesto mračnjakov dobomo dobre, duševno oživlajoče, ljubezen do narodne literature buče učitelje. Ko bi le to doseženo bilo, mnogo je novega pota prokrčenega za nadaljni naš duševni napredek.

Ne varajmo se! Nemštvo in protivništvo naše narodnosti je še mogočno. Naši poslanci ne bodo še tako brž dosegli tega, kar naš narod velicega želi. Zedinjeno Slovenijo terjamo in jo bomo, ker jo moramo. A ona je še v veliki daljavi! Za zdaj skrbimo, da se ohranimo, skrbimo za duševni vsakdanji kruh, za to, da ne pojdemo nazaj, nego da se utrdimo in da smo res narod. Samo ideje liberalizma niti klerikalizma nas ne bodo rešile, nego reši nas edino duševno in materijelno delo, podloga vsem idejam. Za to: vrnimo se tudi k literarnemu delu!

Iz državnega zbora.

Dunaj, 13. nov. [Izv. dop.]

4. seja poslanske zbornice. Poslanec Ljubiša iz Dalmacije stori obljubo v

srbskem jeziku. Poslanci Klaič, Pavlinovič in dr. Monti še niso došli in bodo baje še le po novem letu prišli. Ziemiakovski, ki je bil na dveh krajih izvoljen, prevzame poslanstvo v kmetijskih občinah; za Lvov bode tedaj druga volitev razpisana. Lienbacher in tovariš (od desnega centra) oddajo predsedniku predlog, da se postavi odbor 15 udov, kateri ima preiskati, kaj je zakrivilo finančno krizo, zakaj se je tako silno razširjala in kako bi se dala ustaviti. Prvo branje tega predloga je v prihodnji seji. Po predlogu Pergerjevem se voli 36 udov v odsek, kateri ima pretresavati in poročati v vladnih finančnih predlogih. Poslanec Steudl navetuje, da smejo pri obravnavah tega odbora vsi poslanci navzočni biti. Herbstu to nij po volji, ker po zdaj veljavnem opravnem redu so odsekove seje tajne. Zbornica vendar z veliko večino sprejme Steudlov predlog. Dr. Portugal iz Gradca interpeluje vlado zaradi zatrosenja kolere v Gradcu po nekem graničarskem polku, ki je bil prestavljen v Gradec iz Ogerskega. — Prihodnja seja je v torek 18. nov. in pride adresa do cesarja na dnevni red. Galerija je tudi denes, kakor še pri vseh dosedanjih sejah, bila napolnena od poslušalcev; vsi ministri so bili na svojih sedežih. V poslaniških krogih se sūče govor največ o finančnih predlogih. Mnenja zaradi državnega posojila so različna, a Depretisova finančna politika se od vseh strank obsojuje. V narodno-gospodarski odbor 36 udov sta izvoljena tudi grof Hohenwart in baron Petrino. Jutri je seja gospodske zbornice, v kateri se adresa na cesarja sprejme. Skoval jo je v svojem znanem afektirano-poetičnem štilu grof Anton Auersperg. Sprejeta bode menda brez posebne debate. Naša gospodska zbornica nij angleška, „zgornja hiša“ in naši gospodski zborničarji niso angleški lordi.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. novembra.

Konfesijonelni zakoni ali postave, ki bodo uredile razmere med državo in cerkvijo, pridejo po novem letu v državnem zboru na vrsto. Gotovo je menda, da bodo slovenski poslanci, izvzemši dva ultramontanca, Herman in Barbo, glasovali v liberalnem smislu, t. j. za te postave.

Českim poslancem je predsedništvo državnega zbora poslalo poziv, naj v drž. zbor pridejo, sicer izgube svoje mandate. — Da ne pridejo, je zdaj menda gotovo.

Ogerski „P. L.“ pripoveduje, da je bankno vprašanje med obema ministerstvomama že toliko urejeno, da bode peštanska podružnica nacionalne banke, središče za vse Ogersko. Na čelu banke bi bil kot doz daj, guverner, kateri bi z dvema viceguvernerjema, katera bi cesar imenovati imel, neko enakost na Dunaji in v Pešti ohranjal.

Vnanje države.

Francoski prezident Mac-Mahon je sprejel te dni komisijo petnajsterih. Rémusat mu je rekel, da je komisija prišla, da bi izrazila svoje občutke spoštovanja do maršala, kateri se javljajo v namenu podaljšanja oblasti. Maršal je odgovoril, da on iz početka nij mislil komisije sprejeti, da ga je pa do tega nagnilo zaupanje, ki ga imajo do njega. Dalje je rekel, da se v projekte ne more spuščati, ker je sam igrajoča oseba, da tudi obsega svojega poslanja nič ne spremeni. Terjal je od komisije, naj svoja dela pospeši in naj eksekutivni oblasti potrebne pogoje časa in moči poda. Rémusat je potem opom-

nil, da nij o kabinetnem vprašanji, nego o ustavnem govorjenju, in da bi rad osobne maršalove nazore zvedel; želel bi namreč vedeti, ali se ne zdi maršalu potrebno, z glasovanjem oblasti spojiti glasovanje za konstitucionalne postavbe, ki bi Francoski določno vlado dale. Maršal je odgovoril, da je popolnem Rémusatovega mnenja; diskusija teh postav pa je izključljivo stvar narodne skupščine, kateri se bo vedno podvrgel, razen ko bi odstopil, kadar bi mislil, da ne sme biti orožje njenih suverenih odločb. Večina komisijinih udov se je zahvalila maršalu za njegove izjave, ki so jej bile povoljne. Rémusat pa je terjal bolj kategorično obljubo tikoma ustavnih postav. Maršal je odgovoril, da se te postavbe morajo votirati, kajti edino one morejo njegovi vladi dati stalnost in avtoriteto, ki ji je potrebna. — V legitimističnih krogih se je zopet za Chamborda začelo agitirati. „Figaro“ prosi v dveh servilnih listih pariškega grofa in pincea Joinvilla, naj naredita še eno procesijo v Frohsdorf. Villemessant obljubuje restavraciji na svojo pest sto glasov večine. Grof Chambord, pravi ta smešni človek, naj prinese svoj oriplam v Paris, naj ga spravi pri duhovenstvu v zakristiji notrdamske cerkve, in naj potem trobojno zastavo sprejme. — Kakor „Univers“ piše, se v jugu podpisuje peticija za restavracijo, in sicer z uspehom. Posebno duhovenstvo zelo agitira.

V **pruskih** finančnih krogih se namerava pruski, oziroma nemški vladi predloge staviti za odvrnenje žugajoče kupčijske krize. Ti predlogi nameravajo podati kupčijskemu svetu en del zaklada zlata, ki ga ima nemška vlada. V Berlinu leži 480 milijonov v zlatu. Predlagalo se bo kmalu enkrat, naj se angleški banki da okolo deset milijonov, da bo mogla diskont znižati. Dalje mislijo finančni možje, naj bi vlada pruski banki sto milijonov zlata odštela, da bi ta zato povoljno število bankovcev dala. To vest podpirajo tudi angleški listi.

Dopisi.

Iz Dunaja 13. nov. [Izv. dopis.] (Beseda na čast slovenskim poslancem.) Društvo dunajskih univerzitetnih študentov „Slovenija“ ima prelep dan v svoje anale zabilježiti. Imeli smo včeraj prvi shod v letošnjem akademskem letu in z njim spojili besedo v čast slovenskim poslancem. Beseda je bila tako obilo obiskana, kakor že dolgo ne katera. — Okolo 7. ure se zbero vsi tukajšnji visokošolci ter tudi starejših dovolj. Izmed slovenskih državnih poslancev je bil prvi navzočen g. Winkler, ne dolgo potem pridejo gg. dr. Vošnjak, dr. Razlag, Nabergoj in Pfeifer, vsi pozdravljeni gromovitimi „živeli“ klici.

Predsednik „Slovenije“, g. Ferjančič prične besedo s prelepim nagovorom, spominjaje nas tužne naše [preteklosti]. Preide na prevrat vodeč nas v boljšo bodočnost ter nazdravlja onim možem, ki so smelo prodrli že en del črne vojske, ki narodu napredovati nij dala in ne dá, ter končuje s srčnim „živeli“. In iz nad 100 mladih grl zagrmí navzočnim slovenskim boriteljem za narodovo svobodo in omiko — vznebesni „živeli!“ — Pevski zbor, močan in polnoštevilen, kakor že dolgo ne, krepko zapoje „Slovana“, potem Ipavčev napev Razlagove „Domovine“.

Naša denašnja mladina se ne navdušuje več tako hitro za osebe. Vendar ta večer smo imeli pred soboj posebno dva moža, ki sta po našem srecu, po srecu slovenske inteligentne mladine, in veseli smo jih bili.

Gosp. dr. Vošnjak vstane ter obširno govori o slovenskem narodnem delovanju od

48. leta naprej in končuje s prelepim, navdušenim pozivom do navzočnih mladih, naj ohranijo ljubezen do slovenske domovine, da bodo po izvršenih študijah polni čuta za narod svoj, in z znanjem bogato obloženi, stopili v vrste delavcev za narodno slovensko reč.

Dolgotrajno „Mnogaja ljeta“ zaorilo se je vrlemu, od mračnjakov toliko napadanemu možaku, katerega neumorno delavnost in izgledno požrtovalnost mladina slovenska ve ceniti in ga spoštuje, ker je neprecenljive vrednosti za naš narod, vedé, da pač dosti dosti našega delovanja v zadnjih 10 letih leži na njegovih tridih.

Bili so tudi od bratskih nam slovanskih rodov gosti navzočni in veselo je bilo slišati hrvatskega vseučiliščnika, ki je nam prinesel bratski pozdrav od društva hrvatskega, „Velebita“, poudarjaje identično težnje hrvatskega in slovenskega naroda, napijaje na južno Slovanstvo in naše bodoče zedinjenje.

Dr. Razlag v lepem govoru potem govori o naši narodni bodočnosti in o našem delovanju. Tudi njegov govor je bil sprejet z velikim vzhitom.

Kmalu za njim vstane g. Nabergoj in v obširnem govoru nam na srce polaga delo, pošteno mišljenje za narod, njegovo omiko in svobodo!

Napivalo in odzdravljalo se je od seh mal na vse strani. Gosti Rusi se niso pozabljali, in oni niso dolžni ostajali. Gosp. prof. Šumanu, med nami navzočnemu, nazdravlja naš društveni predsednik, spominjaje se njegovega progonstva, in kako vrli mož v tujem nij drugačen postal, nego domoljub.

G. Tavčar je potem napil navzočnemu pesniku g. Stritarju. Iz tujine je grmel pesnik nad mračnjaštvom, mežnarskim prvaštvom, dobivljal za to polno psokv, a vendar je njegova, pravične jeze polna beseda prijela se, in tudi svoj učin imela.

Ura je že hodila na 12, čas slovesa se je bližal, ali dolgo nam ostane ta ura v spominu.

G. dr. Razlag poprime k slovesu še enkrat besedo in vsak prijatelj naprednih idej imel je pri njegovih besedah radovanje. Dr. R. govori o našem literarnem in političnem boji, nahaja že v abecedni vojski začetek svetnega mračnjaštva pri nas, ki hoče izbaciti besede „narod“, „omika“, „svoboda“ iz slovenskega jezika, prehaja v daljšem govoru na naš literalni zavod „Matico“, popisuje z živimi barvami boj na političnem polji, kazaje na dejanja „slavnih“ prvakov, ki so rekali „narod je moj — moja posest“ ali „die Geistlichkeit und das Bauernvolk sollen eine starke Phalanx bilden gegen die weltliche Intelligenz“ (Herman. Uredn.). On konča z navdušenim klicem: „Mladež, nastopivša na naša mesta, odbacni nas, kadar bodeš videla, da ne delamo s prepričanjem v prid slovenskega naroda, in odstopili bode! Zmirom pa stoj na braniku zoper tiste, ki bi radi svojo domèno iz našega slovenskega naroda napravili, za svoje sebične namene.“

Omenjalo se nij nobeno ime, nobeden napad na kako osobnost se nij slišal, ali vendar je gromovit enograsen „Percant!“ zadonel onim imenitnim kukavicam, ki so se v naš tabor v našo narodno škodo ugnezdele, — saj mi jih nij treba imenovati!

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Iz Trsta 15. nov. Pri volitvi v tržaški mestni in deželni zbor smo Slovenci zmagali v petih volilnih okrajih. V enem volilnem okraju pak je zmagal Lab. Italijani so z vso nepostavnostjo pritiskali. Tudi nekateri duhovniki so zmešnjavo delali: rajši Laba kot liberalnega Slovenca.

Domače stvari.

— (Vseslovenski narodni klub.) „Soča“ piše: „Jasno je, da potrebujemo dobrih voditeljev, zedinjenih v središču, v katerem bi ležala vsa moralna moč (drugače tako ni) vsega naroda. Svoboden narod si voditelje sam voli, torej bi jih morali voliti tudi mi Slovenci. Imamo jih in ti so naši narodni deželni in državni poslanci. Narod jim je zaupal svojo osodo, zatoraj naj prav oni stopijo v tesno zvezo in naj vodijo narod. Ker pa nijma Koroško nobenega poslanca, naj društvo „Trdnjava“ pošlje 2—3 in v takem središču bodo vsi Slovenci zastopani po volji naroda: Občno mnenje, časnikarstvo, in vedno večja zrelost naroda bo zadrževala, da ne bo krivo rabilo svoje moči to središče.“

— Čehi imajo shode svojih poslancev in delajo z Moravani, tudi Hrvatje imajo svojo večino poslancev, ki skupno dela v in zunaj sabora. Prav tako moramo postopati tudi mi Slovenci, ker drugače ne dosežemo nič. Naših narodnih poslancev dolžnost je torej, se zediniti v ta namen, in narod naj pri prihodnjih volitvah le take izvoli, kateri hočeje ga tako voditi. Edinost, sloga in moč morajo vezati v našem kaj težavnem delovanju. To velevata zdravi um in vsa zgodovina, tedaj delajmo tako, da ona ne poreče pozneje o nas, da bi v rešitvo bili potrebovali, kakor Poljaci, namestu svobode kakega Ivana Grozovitega.

— (Goriški poslanec Tacco), kateri je obetal, da bode federalist, in katerega so tudi slovenski veliki posestniki do zmage pomagali, izkazal se je nemoškega, ker je vstopil v prusijanski klub k mladonemcem.

— (Iz Novega mesta) se nam pošilja sledeči program slovesnosti za petindvajsetletnico vladanja Njihovega veličastva, presvitlega cesarja v Novem mestu 6. 7. in 8. decembra 1873. 6. decembra. Večeri: 6. d. Krasna razsvetljava po mestu. Velika godba meščanske straže. 7. decembra. Ob 9tih zjutraj: Slovesni govor v slovenskem in nemškem jeziku in okinčanje cesarske podobe v kazinski dvorani s parado omenjene straže. Ob pol ednajstih: Slovesna sv. maša v kapitelski cerkvi. — Ob osmih zvečer: Veliki ples v kazinskih prostorih. 8. decembra. Ob 11tih popoldne: Razdelitev darov od mestnega odbora privoljenih med uboge po gospodu županu v magistratni dvorani. Ob Smih večer: Skupni obed v kazinski dvorani.

— (Za načelnika okrajnega zastopa) na Vranskem je od cesarja potrjen Franc Brinovec, posestnik na Vranskem, in Sebastijan Bohinec iz Braslovč za njegovega namestnika.

— (Za avskultanta) na Kranjskem sta imenovana J. Šklrj in Fr. Škofic.

— (420 goldinarjev) se je ukralo posestniku Praprčku pri sv. Janezu v slovenjegraškem okraju. Tatovi še niso znani.

— (Šempeterski prebivalci) bodo vložili prošnjo na ljubljanski magistrat, naj neha vedno vojaško ukvartirovanje, ker so posestniki že tako preobloženi.

— (Dedovanje). V Krakovem nekje je umrla stara ženska Neža Sohodolec. Da si je imela jako jako uboge sorodnike, vendar je skoro vse svoje premoženje (4000 gl.) zapustila — kanoniku Urhu, ka-li? —

— (Kolera na Notranjskem) je — kakor se nam poroča — v cirčniški okolici (kjer je vendar okolo 120 ljudij na njej umrlo), nekoliko ponehala. Na Rakeku je pretečeni teden ta kuga hudo razsajala. V eni hiši so na enkrat bili 4 ljudje mrtvi.

— (Živinska kuga) se precej širi po gornjem Štajerskem.

— (Požar.) je bil 7. nov. popoldne pri sv. Trojici; pogorelo je poslopje zdravnikarstva F. Rizinskega. Škoda znaša 1200 gld.

— (Rop.) Zidar Henrik Borgi je šel 8. nov. popoldne iz Lipnice v Maribor. Proti štirim ga napade na potu hlapec Ferdinand T., ki je brez službe, ga preišče in primora, da se sleče. Ker mu je še več žugal, zbeži Borgi, k sreči mu prideta na pomoč dva žandarma, ki roparja zvezeta.

— (Tatovi.) Piše se nam iz savinske doline: V jutru vseh Svetnikov so tatovi v jedilnico gališkega farovža strli. Pobrli so špeh, meso, klobase, nekaj kruha in jedilne priprave za dan vseh Svetnikov. — Z okna, katero je na strani mirodvora, so okrižje in mrežo izdrli z močnim hlodom in zid s krampom razkopali. Govorica je, da je bil špeh v Osrekah na poniklanski meji v zemljo zakopan. Sosed je svoje svinje v bukovcu (žir) izgnal, katere so špeh našle in snedle.

— Sosedo bi se bile neki zavoljo iznajdenih svinj sprle. V tej noči je bilo tudi posestniku Andreju Pahole-tu p. d. Groblnik iz kleti v Železnem 2 vedra vina ukradenega. Tu so tatje zemljo izkopali. Sodilo se je, da so bili na obeh straneh eni in taisti tatovi, ali vsaj zastopljeni, kateri so si za dan Svetnikov dobro življenje in dušno gasilo preskrbeli.

— (Postaja „Slovenska-Bitrica“) na južni železnici med Pragerskim in Poličanami je dodelana in so začeli razni vlaki denes 12. novembra prvokrat postajati. Oficijelno omenjena postaja še nij izročena prometu in se še tudi ne oddajajo listi za vožnjo od tod, kar je tem bolj obžalovati, ker so že tudi potrebni uradniki nameščeni. — A upamo, da se bode to čez nekoliko dni zgodilo. Tudi je že nova cesta do bližnjega mestica dovršena; pa trebalo bo še nekaj časa prej ko se bode mogoče, ker je s precej debelim kamenjem posuta, — hitro in brzo po njej voziti.

Opomenica.

Konkurzi: V Idriji se daje lekarnica z dotičnimi prostorijami in stanovanjem v najem do 20. decembra pri rudniški direkciji.

Ekskuzivne dražbe. 17. novembra: Globočnikova pos. po 3300, 5800, 384 gl., v Tržiči. — 18. novembra: Veberjevo, 4967 gl., v Litiji. — Potočnikovo v Loki. — 19. novembra: Jernejčeva, in Izatičeve dragocenosti, oblačila, perilo, pohištje itd. v Ljubljani. — 20. novembra: Gerberjeva kopalnica, 30, njiva 300, ceglarnica, 500 gl., posestvo 900, travnik 150 in ena hiša 1550 gl., v Loki.

Umrli v Ljubljani

od 11. do 13. novembra.

Karolina Kokal, šiviljska hči, 8 l. in Fr. Šober, prebivalec otrok, 1 l., na kozeh. — Anton Reich, fabrišk delavec, 41 let, na sušici. — Franc Keber, branjevski otrok, 1 mes., na slabosti. — Val. Vovk, prebivalec, 58 l., na slabosti. — Ludevik Jombart, posestniški sin in učenec 4. realke, 14 let, na davici.

Tujci.

13. novembra.

Evropa: Veicer iz Zgoš. — Fiki iz Siska. — Zadnik iz Krškega. Valenčič iz Trna. — Hulewier iz Rusije. — Riebler iz Koroškega.

Pri Elefantu: Vakonič iz Litije. — Pukl iz Rakovnika. — Stern z gospo iz Zaloga. — Troebe, Kaspari iz Dunaja. — Siane iz Hussebach. — Hinelak iz Trsta. — Goldšmidt iz Dunaja. — Ilenhaker iz Ljubna. — Lavrlč od St. Mar. ina. — Doeman iz Sv. Križa. — Blezoh iz Prage. — Kerner iz Zagorja. — Faleck iz Dunaja. — Mlezeh iz Prage. — Br. Taufreier iz Višnjegore. — Graf Lichtenberg, grofica Lichtenberg iz Prapreč.

Pri Malici: Jombard iz Klingenfelsa. — Leonardelli iz Trsta. — Schmidt iz Rajhenberga. — Br. Ludwig iz Kaniže. — Pollak iz Dunaja. — Kurzhaller iz Domžale. — Prumler iz Dunaja. — Dolinar iz Dolenskega. — Saletieliz Dunaja. — Paik iz Štajerskega. — Bolva, Bosov iz Dunaja. — Dragovina iz Trsta. — Eimerl, Reiher, Neuhauser iz Dunaja. — Marija Basler, Marija Hizman iz Siska. — Bilek iz Maribora. — Glas iz Dunaja. — Bloh iz Trsta. — Sloterbek iz Dunaja. — Urbančič iz Dvora.

Pri Zamorcu: Skarpa iz Trsta.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Odkar je Nj. sv. papež po rabi izvrstne Revalescière du Barry srečno zopet ozdravel in je mnogo zdravnikov in bolnišnic njeni učinek pripoznalo, ne bo nikdo več nad močjo te drage zdravilne hrane dvomil in navedemo sledeče bolezni, katere brez porabe zdravila in brez stroškov odstrani: bolezni v želodeci, v živcih, na prsah, pljučah, jetrah, na žlezah, na slizni koži, v dušnjaku, v mehurji in na ledvici, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zaporo, dristo, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob česu nosečnosti, sealno silo, otožnost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenjih, ki so se vsem zdravilam zoperstavljale:

Spričevalo št. 73.877.

589, Wienerthorgasse, Ofen.

28. februarja 1872.

Samo 2 dni sem užival Revalescière. To izvrstno zdravilo je pri meni, v mojem obupnem položaju čudeže storilo, zaradi česar te zdravilno sredstvo smelo drugo razodetje za trpeče človečanstvo imenujem. Izvrstna Revalescière me je od nevarnega katara na pljučah in v dušnjaku, od vrtoglavice in tiščanja v prsah odrešila, katere so vsem lekem kljubovale. To čudežno zdravilo zasluži torej največje hvalo in se more trpečemu človečanstvu najboljšo priporočiti.

Florijan Köllner,

c. k. vojaški upravnik v pokoji.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraščeni in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v puščah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih nakaznicah ali povzetjih.

Zobozdravnik

dr. Tanzer

ordinira v zobozdravji in zobotehniku vsak dan od 8. ure zjutraj do 5. ure zvečer v Ljubljani, Hôtel Elefant, v sobah števil. 20 in 21.

Pomudek do 18. novembra t. l.

Tam se dobivajo njegove c. k. izključ. privilegirane ustne priprave: ustna voda, zobni prah in zobna pasta, razen tega tudi pri gg.: Ed. Mahr u lekarnji Biršicu, pri apotekarji Šavniku v Kranju, in sploh v vsaki apoteki in parfumerijski kupčiji.

(303-2)

ZOBE

in zobovje brez bolečin nastavlja, ne da bi se lastni zobje ali korenine odstranile, **zamašenja** in vse **zobne operacije** opravlja

zobni zdravnik A. Paichel,

glediščne ulice št. 20, I. nadstropje.

Ordinira od 9—12. in 2—5. popoldne.

Zobni prah in ustna voda se ravno tam dobivata. (310—1)

Zaloga kozuhovine.

Tukaj znana firma „**Jožef Nohawa**“ iz Grada priporoča p. n. občinstvu med celim **Elizabetnim sejmom** svojo bogato, dobro založeno, z najnovjšimi izgledi oskrbljeno zalogo kozuhovine, obstoječe iz gospij-nega lišpa, kozuhov za gospode in gospe najboljše vrste po najnižjih cenah. Prodajalnica je na **sejmskem trgu** v Ljubljani. (309—1)

Premog

okamnelo oglje, (Steinkohle)

iz **Pribil-Starotovega** premogokopa v Zeleni travi pri Zagorji se prodaja v Ljubljani po najnižji ceni v Gradiški, Mauserjeva hiša št. 23. (287—3)

Podpisano nameštstvo zavarovalnega društva „**Victoria**“ naznanja s tem, da je od danes naprej ne zastopa več gospod **Jakob Dobrin**, nego gospod **Anton Vičič** v Ljubljani. V Trstu 5. novembra 1873.

Nameštstvo zavarovalnega društva

„**Victoria**“

v Trstu.

Oziroma na predstojajočo izjavo si dovoljujem naznanjati, da sem za zavarovalno društvo „**Victoria**“ prevzel zastop za Ljubljano in okolico, ter se za zavarovanje proti ognju in na življenje najboljše priporočam.

Z vsem spoštovanjem

Anton Vičič,
trgovec v Ljubljani, glavni trg, št. 3.

(290—2)

Dunajska borza 15. novembra

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovih 68 gld 25 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 73 =
1860 drž. posojilo 102 25

Akcije narodne banke 952 —
Kreditne akcije 219 —
London 113 75
Napoli 9 10
O. k. eskimi — —
Srebro 109 —

Luč lepa

Najnovše petrolejske varnostne svetilnice z najboljšo konstruiranim metaljevim hranilnim lučnikom (1 plamen daje 6 svečnih luči), neprepirno najlepša svečava in vendar 50 procentov prihranbe proti vsakemu drugemu svetilu. Da se ne bi bilo bati konkurence, so cene neslišano nizko postavljene. Za najboljšo kvaliteto se garantira.

- 1 kuhinjska svetilnica s steklom in stenjem (doht) vred kr. 45, 60.
- 1 kuhinjska, stenska ali viseča svetilnica, kompletna kr. 85, gld. 1.20, 1.50.
- 1 čedna sobanska svetilnica, celo kompletna gld. 1, 1.20, 1.50, 1.80.
- 1 najlepše oprave, celo kompletna gld. 2, 2.50, 3.
- 1 salonska svetilnica, bogato dekorirana, superfinna gld. 4, 5, 6, 8, 10.
- 1 svetilnica za studiranje ali delo z zastorom gld. 1, 1.50, 2.
- 1 stenska svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld 120.
- 1 viseča svetilnica za hleve, prednje sobe itd. kr. 90, gld. 1.50, 2.
- 1 viseča svetilnica za fabrike, delavnice, postovnice gld. 2, 2.50, 3.50.

Kupei en gros dobijo rabat.

Bazar Friedman, Wien, Praterstrasse 26.

Luč dobra

1 viseča svetilnica za obednice s škripecem, prefinna gld 5, 8.

1 viseča svetilnica za obednice, najfinjša, sorta, bron pozlačen gl. 15, 20, 25.

Cene svetilnic se razumevajo kompletno s stenjem in steklom vred.

- 1 svetilnični zastor, majhen, srednje fin kr. 5, fin kr. 10, najfinjši kr. 15.
- 1 svetilnični zastor srednje velik, srednje fin kr. 25, fin kr. 35, najfinjši kr. 45.
- 1 vatel svetilničnega stenja kr. 4, 6, 8.
- 1 škarje za svetilnico, jeklo kr. 85.
- 1 zastorodržec (branič, da zastor ne zgori) kr. 5.
- 1 cilindričnanec (brani, da steklo ne poči) kr. 10.
- 1 mehniččen cilindričnanec kr. 20.
- 1 podstava za svetilnico, najlepša kr. 20, 30.
- 1 svetilnična čepica, v najlepših oblikah kr. 15, 25, 35.
- 1 škripec za viseče svetilnice gld. 1.40, 1.80, 2.20.
- 1 steklen cilindričnanec kr. 4, 5, 6.
- 1 steklena krogla kr. 20, 25, 30.
- 1 plehasta posoda za 1 funt petroleja kr. 30, za 2 funta 50 kr.

Luč cena.

Dežni plašči.

Potovalcem, gospodarjem in železniškim uradnikom in sploh vsem tistim, ki so dežu izpostavljeni, priporoča se prav angleški **dežni plašč**, iz novozbožanega, nerazdrijivega, nepremočljivega blaga. Ti plašči presegajo v eleganci in trpečnosti vse druge do zdaj izdelovane. Opomniti se mora, da so ti brez vsega šiva, torej niso popravljanju podvrženi, in so tako narejeni, da se dajo tudi pri lepem vremenu na drugi strani kot elegantna vrhna sukna rabiti.

1 kos v navadni velikosti 42 palcev dolg velja 10 gld., vsaka daljša 2 palca veljata 1 gld. več.

Kapuce veljajo kos 1 gld.

Glavna zaloga
fabrike

GOVIN & SOHN
v Manchesteru.

Pred mrazom je in bo varovala

zimsko obleka.

Zimsko blago

iz čiste ovčje volne, katera kakor znano telo varuje pred vsakim škodljivim vremenom, in je torej neogibno potrebna, da se zdravje v mrzlem jesenskem in zimskem vremenu vzdrži.

- Rokovnice** iz najboljšega angleškega volnenega Buxkinga
- 1 par za gospode kr. 50, 70, 90.
 - 1 " " podložene kr. 70, 90, gl. 1.20.
 - 1 " " dvojne, najfinjša tambur. gl. 1, 1.20, 1.40.
 - 1 " " gospe kr. 40, 60, 80.
 - 1 " " fino podložene kr. 60, 80, gl. 1.
 - 1 " " dvojne, najfinjša tambur. kr. 80, gl. 1.20.
 - 1 " " otroke, po velikosti kr. 30, 40, 50.
 - 1 " " podložene kr. 50, 60, 70.

Potni in drugi šali

iz najčistejšje volne, najlepše nacrtni.

- 1 šal za gospode kr. 70, 90, gl. 1.20, 1.50.
- 1 " " dvakrat tako dolg gl. 1.50, 1.80, 2.
- 1 " " otroke kr. 40, 60, 80.

Žilni grelci, najboljše vrste.

- 1 par za gospode kr. 25, 30, 40, 50.
- 1 " " gospe kr. 25, 35, 45.
- 1 " " otroke kr. 15, 25.

Zdravilni prsniki iz najčistejšje drevesne ali ovčje volne.

Taki varujejo po zimi premravanja, torej so zelo priporočljivi.

- 1 za gospode kr. 90, gl. 1.20, 1.40.
- 1 " " najfinjši gl. 1.50, 2, 2.50.
- 1 " " gospe gl. 1.20, 1.40.
- 1 " " najfinjši gl. 1.80, 2.50.
- 1 " " otroke kr. 70, 85, gl. 1.
- 1 " " najfinjši gl. 1.20, 1.50, 1.80.

Zdravilne spodnje hlače.

- 1 par za gospode gl. 1, 1.50, 2.
- 1 " " najfinjša gl. 1.50, 2, 2.50.
- 1 " " gospe gl. 1.20, 1.80, 2.50.

Dolge in kratke zdravilne nogovice iz čiste volne.

- 1 par za gospode kr. 30, 40, 50, 60.
- 1 " visokih za gospe kr. 70, 80, 90, gl. 1.
- 1 " za otroke kr. 25, 35, 45, 60.

Zimske srajce iz najfinjšje volne, nove šege in lepe, prsa s svilo montirane.

- 1 za gospode gl. 2.50, 3, 3.50.
- 1 z bogato obšitim naprnikom gl. 4.50, 5.50.

Šlps za gospode in gospe, jako lep.

- 1 velja kr. 20, 35, 45, 65.
- 1 " iz svile kr. 50, 60, gl. 1.

Velika izbirtka ovratnic za gospode in gospe

- iz lijonske svile, male, bele gl. 1.
- " " vezane gl. 1.50.
- " " velike, raznobarvne gl. 2, 2.50 3.50.

Trebušni povoji iz ovčje volne.

Eden 60 kr.

Čepice za gospe in deklice.

Mo najnovjši šegi in najlepše.

- 1 za gospe gl. 1.80, 2.50, 3, 3.50.
- 1 " deklice kr. 60, 80, gl. 1.20, 1.50.

Predzaznamovano obilno založeno blago se take vrste dobiva edino le pri

Bazar Friedmann, 26 Praterstrasse 26.

Kupcem na debelo se cena zniža.

(294—1)